

2. Дейността на Европейския омбудсман. Общ преглед

Преглед на подадените жалби

Анализът на жалбите, подадени до Европейския омбудсман от началото на неговата дейност през 1995 г. до края на 2003 г., показва следното:

Броят на подадените жалби ежегодно нараства, като от 298 през първата година от дейността му (1995 г.), техният брой достига 2611 през 2003 г. Очевидно, колкото повече граждани научават за дейността на Европейския омбудсман, толкова по-голям е броят на тези, които се обръщат към него с жалби срещу институции или органи на ЕС. Преобладаваща и все по-нарастваща част от жалбите до омбудсмана са подадени от отделни граждани.

По отношение на географския произход на жалбите анализът показва, че над половината от жалбите са подадени от лица от 4 държави – Франция, Германия, Испания и Италия.

От гледна точка на основните видове лошо администриране от европейските институции, с впечатляваща преднина се откроява липсата или отказът на информация и прозрачността. Висок относителен дял в общия брой имат жалбите за: дискриминация, процедури и права на защита, несправедливост и злоупотреба с власт, неспазване на срокове, небрежност, юридическа грешка и неспособност за изпълнение на задълженията.

Анализ на разгледаните от Европейския омбудсман случаи

Случаите, разгледани от Европейския омбудсман от започване на дейността му през 1995 г. могат да бъдат групирани както следва:

1. Случаи, в които се констатира неправилно осъществяване на функции и дейности на администрацията, или жалбата е изтеглена лично от жалбоподателя. (В последния случай жалбата не се разглежда.)
2. Случаи, които могат да бъдат прекратени чрез споразумение между страните, или могат да бъдат разрешени от самата институция.
3. Случаи, в които омбудсманът изготвя препоръки към засегнатата институция, породени най-често от:
 - Липса на прозрачност
 - Липса или отказ за предоставяне на информация
 - Дискриминация
 - Неспазване на срокове

Най-голяма група са случаите на *липса на прозрачност* в дейността на различни институции на общността, засягаща публичния достъп до документи на отделни граждани.

Случаите на *липса или отказ от предоставяне на информация* са свързани с публичния достъп до документи, от които са заинтересовани не отделни граждани, а гражданите на ЕС като цяло (например мерките в областта на правосъдието и вътрешните работи, в областта на околната среда и др.

Трета важна група жалби са по повод проявена *дискриминация* и са насочени към работата на Европейската комисия. Основният проблем, който се посочва в тях, са възрастовите ограничения и процедурите за подбор.

Жалбите от тази група (дискриминация) се появяват след 1 май 1999 г., когато влиза в сила Договорът от Амстердам, който в съответствие с чл. 13 от Договора за създаване на Европейската общност, предвижда: “Без да се накърняват разпоредбите на този договор и в рамките на правомощията, предоставени му от Общността, Съветът, с единодушие, по предложение на Комисията, и след като се консултира с Европейския парламент, може да предприеме съответни действия, за да се противопостави на дискриминацията, основаваща се на пол, на расов или етнически произход, на религия, или на убеждение, на инвалидност, възраст, или сексуална ориентация.”

Последната голяма група жалби са *жалбите за неспазени срокове*. В повечето случаи те не се отнасят само до неспазването на предвидените срокове от дадена институция, а поставят и друг проблем, най-често свързан с дискриминация или липса на прозрачност.